

نظام بین المللی حقوق بشر

دکتر حسین مهرپور

استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

پیشگفتار

۱۱

فهرست عنوانهای اصلی مطالب

	فصل اول: پیشینه تاریخی نظام بین‌المللی حقوق بشر
۲۰	بخش اول: نظام حقوق بشر قبل از جنگ جهانی دوم
۲۰	گفتار اول: حقوق بشر و حقوق بین‌الملل سنتی
۲۴	گفتار دوم: جامعه ملل و حقوق بشر
۲۸	گفتار سوم: مسئولیت دولتها نسبت به آزار بیگانگان
۳۰	گفتار چهارم: حقوق انسانی جنگ
۳۱	بخش دوم: نظام گذشته و امروزین بین‌المللی حقوق بشر

فصل دوم: نظام حقوق بشر سازمان ملل متعدد

۳۶	بخش اول: اسناد بین‌المللی حقوق بشر
۳۶	گفتار اول: منشور سازمان ملل
۴۲	گفتار دوم: منشور بین‌المللی حقوق بشر (اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاقین)
۸۱	گفتار سوم: کنوانسیون منع و مجازات کشتار دسته‌جمعی (زنوساید)
۸۳	گفتار چهارم: کنوانسیون بین‌المللی محظوظ نژادی
۹۱	گفتار پنجم: کنوانسیون بین‌المللی منع و مجازات جرم نژادپرستی (آپارتاید)
۹۴	گفتار ششم: کنوانسیون ضدشکنجه و رفتار یا مجازات خشن، غیرانسانی یا تحریر کننده
۱۰۹	گفتار هفتم: کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان
۱۳۴	گفتار هشتم: کنوانسیون حقوق کودک

۱۴۹	گفتار نهم: کنوانسیون بین‌المللی ضد آپارتاید در ورزش
۱۵۲	بخش دوم: نهادهای حقوق بشری سازمان ملل
۱۵۲	گفتار اول: نهادهای ناشی از معاہدات
۱۵۳	گفتار دوم: نهادهای مبتنی بر منشور ملل متحد
۱۷۲	بخش سوم: شیوه‌های بررسی نقض حقوق بشر در نظام سازمان ملل
۱۷۲	گفتار اول: تلاش برای ایجاد نظام رسیدگی به شکایات
۱۷۴	گفتار دوم: قطعنامه ۱۲۳۵ شورای اقتصادی و اجتماعی
۱۷۵	گفتار سوم: قطعنامه ۱۵۰۳ شورای اقتصادی و اجتماعی
 فصل سوم: نظام اروپایی حمایت از حقوق بشر	
۱۸۲	بخش اول: کنوانسیون اروپایی حقوق بشر
۱۸۳	گفتار اول: حقوق ماهوی تضمین شده در کنوانسیون
۱۸۷	گفتار دوم: نهادهای ناشی از کنوانسیون
۱۹۶	گفتار سوم: کنوانسیون و اتحادیه اروپا
۱۹۸	بخش دوم: منشور اجتماعی اروپایی
۱۹۸	گفتار اول: حقوق شناخته شده در منشور
۱۹۹	گفتار دوم: گزارش دولتهای عضو
۲۰۰	بخش سوم: سازمان امنیت و همکاری اروپا
۲۰۰	گفتار اول: تشکیل سازمان و ارتباط آن با حقوق بشر
۲۰۳	گفتار دوم: مکانیزم سازمان امنیت و همکاری اروپا برای اجرای حقوق بشر
 فصل چهارم: نظام آمریکایی حقوق بشر	
۲۱۱	بخش اول: نظام حقوق بشری مبتنی بر منشور آمریکایی
۲۱۳	بخش دوم: کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر
۲۱۴	گفتار اول: بررسی محتوای کنوانسیون
۲۱۸	گفتار دوم: نهادهای ناظر بر اجرای کنوانسیون
 فصل پنجم: منشور آفریقایی حقوق بشر و ملتها	
۲۲۹	مقدمه
۲۲۲	بخش اول: حقوق و وظایف شناخته شده در منشور
۲۲۲	گفتار اول: حقوق فردی
	گفتار دوم: حقوق ملتها

۲۳۴	گفتار سوم: وظایف افراد
۲۳۵	گفتار چهارم: تعهدات دولتهای عضو
۲۳۷	بخش دوم: کمیسیون آفریقایی حقوق بشر
۲۳۷	گفتار اول: تشکیل و ترکیب کمیسیون
۲۳۸	گفتار دوم: وظایف و اختیارات کمیسیون

	فصل ششم: حقوق بشر دوستانه
۲۴۵	بخش اول: تعریف و پیشینه تاریخی
۲۴۵	گفتار اول: تعریف
۲۴۷	گفتار دوم: پیشینه تاریخی
۲۵۱	بخش دوم: کنوانسیونها و پروتکل های ژنو در مورد حقوق بشر دوستانه
۲۵۲	گفتار اول: کنوانسیونهای ژنو
۲۵۹	گفتار دوم: پروتکل ها
۲۶۶	بخش سوم: کمیته بین المللی صلیب سرخ
۲۶۸	بخش چهارم: دادگاه کیفری بین المللی برای یوگسلاوی سابق و رواندا
۲۷۰	بخش پنجم: جنایت علیه بشریت

	فصل هفتم: سازمانهای غیردولتی و نهادهای ملی حقوق بشر
۲۷۵	بخش اول: سازمانهای غیردولتی
۲۷۶	گفتار اول: سابقه و انواع سازمانهای غیردولتی
۲۷۸	گفتار دوم: نقش دوگانه سازمانهای غیردولتی در ارتقاء حقوق بشر
۲۸۰	گفتار سوم: فعالیتهای داخلی و بین المللی سازمانهای غیردولتی
۲۸۱	گفتار چهارم: سازمانهای غیردولتی و طرح شکایت در مراجع قضایی و شبہ قضایی بین المللی
۲۸۴	بخش دوم: نهادهای ملی حقوق بشر
۲۸۵	گفتار اول: سیر تاریخی تأسیس نهاد ملی
۲۸۷	گفتار دوم: تعریف نهاد ملی و جایگاه آن
۲۸۸	گفتار سوم: اصول پاریس در رابطه با نهاد ملی و وظایف آن
۲۹۱	گفتار چهارم: انواع مختلف نهادهای ملی

	فصل هشتم: نظام حقوق بشر اسلامی
۳۰۱	مقدمه
۳۰۳	بخش اول: حقوق بشر از دیدگاه نظام جهانی و در بینش اسلامی

۳۰۳	گفتار اول: نظام جهانی حقوق بشر
۳۰۷	گفتار دوم: حقوق بشر در بینش اسلامی
۳۲۲	بخش دوم: تلاش برای ایجاد نظام حقوق بشر اسلامی
۳۲۳	گفتار اول: اعلامیه‌های شورای اسلامی اروپا و اجلاس کویت
۳۴۴	گفتار دوم: اعلامیه قاهره در مورد حقوق بشر در اسلام

فصل نهم: جمهوری اسلامی ایران و نظام بین‌المللی حقوق بشر

۳۶۳	مقدمه
۳۶۷	بخش اول: موازین حقوق بشر در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران
۳۶۷	گفتار اول: قانون اساسی
۳۸۷	گفتار دوم: قوانین و مقررات عادی
۳۹۵	گفتار سوم: نهادهای فعال در زمینه حقوق بشر
۴۰۸	بخش دوم: تعهدات جمهوری اسلامی ایران طبق اسناد بین‌المللی حقوق بشر
۴۰۸	مقدمه
۴۰۹	گفتار اول: قراردادهای بین‌المللی حقوق بشری
۴۱۱	گفتار دوم: کتوانسیونهای مورد تصویب دولت ایران
۴۱۳	گفتار سوم: نوع تصویب کتوانسیونها از سوی دولت ایران
۴۱۵	گفتار چهارم: حل تعارض بین تعهدات بین‌المللی و التزام به موازین اسلامی
۴۲۵	فهرست برخی از منابع و مأخذ مورد استناد
۴۲۹	ضمامات:
۴۳۱	متن اعلامیه جهانی حقوق بشر
۴۳۹	میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی
۴۵۳	میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی
۴۷۷	پروتکل اختیاری مربوط به میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی
۴۸۳	دومین پروتکل اختیاری مربوط به میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام
۴۸۷	کتوانسیون بین‌المللی رفع هر نوع تبعیض نژادی
۵۰۳	کتوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازاتهای ظالمانه غیرانسانی و تحقیر آمیز
۵۲۳	کتوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان
۵۴۱	کتوانسیون حقوق کودک
۵۶۷	متن اعلامیه قاهره در مورد حقوق بشر در اسلام
۵۷۷	فهرست تفصیلی مطالب

پیشگفتار

مسئلۀ نقض حقوق بشر و تجاوز به حقوق و آزادیهای اساسی افراد انسانی، بویژه از سوی دولتها و قدرتهای حاکم نسبت به افراد تحت حکومتشان و پیدا کردن راه حل‌های مؤثری برای جلوگیری از این وضع و تضمین حمایت از حقوق افراد، یکی از نگرانیها و دل مشغولیهای مهم نظام بین‌المللی امروزی است. جامعه جهانی امروز، پس از مقطع جنگ جهانی دوم و تشکیل سازمان ملل متحده بر اساس منشور ملل متحده به یک سری از حقوق و آزادیها، وصف مقبولیّت بین‌المللی بخشیده و از همه دولتها با وجود اختلاف در نظام حکومتی و رعایت استقلال آنها می‌خواهد که آن حقوق را رعایت کنند و بدانها احترام گذارند. لزوم حفظ استقلال هر کشور و عدم دخالت در امور داخلی آن، که از سوی منشور ملل متحد نیز به رسمیت شناخته شده^۱، تضمین رعایت حقوق افراد را که احياناً مورد تعددی حکومت قرار می‌گیرد، دچار اشکال کرده و به هر حال این امر از حساسیت خاصی برخوردار است.

۱. بند ۷ ماده ۲ منشور: «هیچ یک از مقررات مندرج در این منشور، ملل متحدر ارجاز نمی‌دارد در اموری که ذاتاً جزو صلاحیت داخلی هر کشوری است، دخالت نماید و اعضاء را نیز ملزم نمی‌کند که چنین موضوعاتی را تابع مقررات این منشور قرار دهند...»

از سوی دیگر، مظالمی که برخی حکومتها نسبت به اتباع خود را داشته و می‌دارند و یا قوانین تبعیض آمیز و ظالمانه‌ای که وضع و اجرامی کنند و حقوق اساسی شهروندان خود را رعایت نمی‌کنند، امری است که وجود آن جامعه جهانی نمی‌تواند از آن بی‌تفاوت بگذرد.

سازمان ملل متحده از ابتدای تشکیل و شروع به فعالیت یکی از کارهای عمدۀ خویش را معطوف به این امر و ایجاد راهکارها و مکانیسم‌هایی برای ملتزم کردن دولتها به رعایت موازین شناخته شده حقوق بشری نموده است و در این راستا از دو وسیله مهم استفاده شده است: یکی طرح و تصویب قطعنامه‌ها و بخصوص کوانسیون‌ها و ترغیب دولتها به امضاء و تصویب آنها تا بدین گونه از طریق الزام قراردادی، متعهد به اجرای موازین حقوق بشری بشوند و در مراجع بین‌المللی پاسخگوی میزان عمل به این تعهد قراردادی خود باشند.

دیگری، صبغه قاعده حقوقی و یا عرف حقوقی بین‌المللی به برخی مفاهیم و موازین حقوق بشری دادن؛ به گونه‌ای که برخی از مفاهیم حقوق بشری به عنوان یک عرف مسلم بین‌المللی شناخته شود و تخلف و تجاوز از آن نقض موازین بین‌المللی محسوب گردد و خود این امر، نوعی تضمین برای رعایت آنها از سوی دولتها باشد. البته نوع دوم، هنوز به نتیجه مطلوب نرسیده و روش اول نیز که به نحو گسترده‌ای مورد استفاده واقع می‌شود، هر چند تا حدودی مؤثر است، ولی ضمانت اجرای کافی برای تخلف از آن وجود ندارد. ولی به‌هر حال تلاشی است که صورت گرفته و به نحو فزاینده‌ای ادامه دارد؛ بدآن امید که کارآیی آن بیشتر شود.

بر مبنای تلاش‌های مزبور، اندیشه قرار گرفتن حقوق بشر در قالب حقوق بین‌الملل مطرح شده است و جمعی کوشش می‌کنند حقوق بشر را در قالب شعبه‌ای از حقوق بین‌الملل مطالعه کنند و اصطلاح حقوق بین‌المللی حقوق بشر یا حقوق بشر بین‌المللی INTERNATIONAL HUMAN RIGHT'S LAW رایج می‌شود که چون در فارسی کلمات "RIGHT" و "LAW" به «حقوق» ترجمه می‌شود، پیدا کردن عبارت مناسب و جالبی که بتواند ترجمه تحت‌اللفظی عبارت فوق باشد، مشکل است ولذا ترجیح دادیم عبارت : «نظام

بین‌المللی حقوق بشر» را برای این منظور انتخاب کیم. منظور از این عنوان در واقع بیان و پرداختن به حقوق بشر در پرتو حقوق بین‌المللی و رفتن به سمت بین‌المللی کردن موازین حقوق پسر است.

در این نوشته و تحت عنوان فوق، در واقع راهکارهای بین‌المللی که درجهت الزام دولتها و ادار کردن آنها به رعایت حقوق و آزادیهای اساسی افراد پیش‌بینی شده است، اعم از اسناد بین‌المللی و ارگانها و نهادهای بین‌المللی یا منطقه‌ای و ملی، به‌طور اجمال و خلاصه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

لازم به تذکر است که در این نوشته به فلسفه حقوق بشر و اختلاف مبانی آن در مکاتب مختلف و از جمله مکاتب مذهبی نمی‌پردازیم. یعنی هدف، ورود در این بحث ماهوی نیست؛ هر چند، به مناسبت، اندکی هم سخن از بینش مذهبی و تفاوت آن با دیدگاه رایج جهانی به میان می‌آید. منظور آشنایی با فعالیتها و ارگانهای مختلف بین‌المللی است که در زمینه حقوق بشر تلاش می‌کنند؛ یعنی در واقع پیش از آنکه کارماهی باشد، یک کار شکلی است و فکر می‌کنم آشنایی با این اسناد و نهادها و فعالیت آنها برای عموم و بخصوص برای دانشجویان رشته حقوق و برخی از متصدیان امور لازم و مفید باشد. چه به‌هر حال، جمهوری اسلامی ایران به برخی از کنوانسیونهای حقوق بشر پیوسته و عضو آنهاست و در مجتمع بین‌المللی حقوق بشر حضور دارد و اگر هم حضور نداشته باشد، آنهاست معمولاً ذکری از او به میان می‌آید. در داخل کشور هم تلاشهایی برای تشکیل نهادهای ملی و سازمانهای غیردولتی حقوق بشر به عمل آمده و فعالیتهایی در جریان است.

اینجانب در مقاله‌ای تحت عنوان: «فعالیت سازمان ملل در زمینه حقوق بشر» که به مناسبت پنجاهمین سالگرد تأسیس سازمان ملل نوشته و در مجله سیاست خارجی وزارت امور خارجه شماره سوم سال نهم چاپ شدو بعداً یکی از فصول کتاب «حقوق بشر در اسناد بین‌المللی و مواضع جمهوری اسلامی ایران» را تشکیل داد، اندکی پیرامون این

اسناد و ارگانها بحث کرده‌ام.
هم‌اکنون، یعنی سال ۱۹۹۸ (۱۳۷۷) مصادف با پنجاهمین سالگرد تصویب اعلامیه حقوق بشر است. پنجاه سال پیش در دهم دسامبر ۱۹۴۸ اعلامیه جهانی حقوق بشر به عنوان

معیارهای مشترک همه افراد و ملتها از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصویب شد. سازمان ملل، سال ۱۹۹۸ را «سال حقوق بشر» (HUMAN RIGHTS YEAR 1998: 1998) اعلام نموده که از ۱۰ دسامبر ۱۹۹۷ شروع و به ۱۰ دسامبر ۱۹۹۸ یعنی سالروز تصویب اعلامیه ختم می‌شود. برنامه‌های وسیعی از سوی سازمان ملل و بخصوص کمیسariای عالی حقوق بشر برای بزرگداشت این سال تدارک دیده شده و پیشنهادات زیادی بخصوص در زمینه انتشار اعلامیه و آموزش آن و تشکیل جلسات و کنفرانسها برای برای بحث پیرامون مسائل حقوق بشری و بویژه اعلامیه جهانی حقوق بشر مطرح گردیده است. کمیسر عالی حقوق بشر در گزارشی که در سال ۱۹۹۶ به پنجاه و یکمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل در جهت تدارک بزرگداشت پنجاهمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر ارائه داد، اظهار داشت: «... به منظور پاسخ دادن به امیدهای تدوین کنندگان اعلامیه و نسل‌های طرفدار و مدافع آنان در سراسر جهان، باید از مراسم بزرگداشت پنجاهمین سالگرد برای پیشرفت حقوق بشر استفاده شود...» و از همه بخش‌های حقوق بشری سازمان ملل، دولتها، آژانسها تخصصی سازمان ملل، سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای، مؤسسات علمی، سازمانهای غیردولتی و دیگر بخش‌های جامعه مدنی، رسانه‌های گروهی و بنگاه‌های خصوصی دعوت کرده است که هرگونه اقدام و ابتکار لازم را برای بزرگداشت پنجاهمین سالگرد انجام دهند و یک جنبش جهانی به وجود آید که نشان دهد حقوق بشر تنها یک امید و آرزو نیست، بلکه مسئله اساسی و خواست جدی و مشروع همه مردم در همه قاره‌هاست.^۱

یکی از طرق مهم دستیابی به اهداف اعلامیه جهانی حقوق بشر که با وجود همه بحثهایی که ممکن است در برخی مواد و مبانی آن وجود داشته باشد اگر درست تفهیم و اجرا گردد، جامعه بشری در صلح و امنیت و رفاه نسبی به سر خواهد برد، تبیین و آموزش

^۱. برای اطلاعات بیشتر در این زمینه ملاحظه کنید نشریه زیر از کمیسariای عالی حقوق بشر:

1998: 50TH ANIVERSARY OF THE UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS BASIC INFORMATION KIT NO. 119 JUNE 1997 UNITED NATIONS NEW-YORK AND GENEVA 1997, p. 17.

اعلامیه و دیگر اسناد بین‌المللی مترتب بر آن و نهادهای مجری و ناظر حقوق بشری سازمان ملل و بحث و جدل و روشنگری پیرامون آنهاست. در کشور ما اخیراً در برخی از دانشکده‌ها واحد درسی حقوق بشر یا حقوق بشر اسلامی گذاشته شده و موازین و مفاهیم حقوق بشری و احياناً دیدگاههای اسلامی در این زمینه تدریس می‌شود.

مقالات و کتابهایی نیز از سوی صاحب‌نظران و بعضی از اساتید در زمینه حقوق بشر و گاه مقایسه آن با دیدگاههای اسلامی و موازین فقهی و شرعی نگاشته شده است. ولی به نظر من کتابی که اطلاعات کلی و نسبتاً جامعی را در خصوص اسناد عمدۀ بین‌المللی حقوق بشر و کار کرد نهادهای حقوق بشری و نیز اسناد و نهادهای منطقه‌ای و ملی حقوق بشری و اخیراً اسناد و نهادهای حقوق بشری مبتنی بر دیدگاه اسلامی دربرداشته باشد، منتشر نشده است و از آنجا که تا حدی با مسائل و مباحث نظری و عملی حقوق بشری در ارتباط بوده و گاه تدریس آن را در برخی دانشکده‌ها به عهده داشته‌ام، نیاز به تدوین چنین کتابی را شدیداً احساس کردم. از این رو در پی انتشار مقالاتی چند پیرامون موضوعات مختلف حقوق بشری و انتشار کتاب: «حقوق بشر در اسناد بین‌المللی و موضوع جمهوری اسلامی ایران»، این کتاب با هدف و روش فوق در حد بضاعت اندک تألیف شدو از حسن اتفاق، انتشار آن با پنجاه‌مین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر که طبعاً در سطح جهان و سازمان ملل، کتابهای زیادی در این زمینه منتشر خواهد شد، هم زمان گردید.

مطلوب کتاب در ۹ فصل تنظیم شده است. فصل دوم، تحت عنوان: نظام حقوق بشر سازمان ملل متحد، بیشترین مطالب و مباحث کتاب را به خود اختصاص داده و قسمت عمدۀ اسناد و ارگانهای حقوق بشری سازمان ملل در این فصل، مورد بحث و بررسی قرار گرفته و اطلاعات لازم به خواننده داده شده است.

برای آشنایی با سابقه مباحث حقوق بشر و فعالیتهايی که زمینه ساز ایجاد نظام بین‌المللی حقوق بشر بوده‌اند، در فصل اول تحت عنوان پیشینه تاریخی نظام بین‌المللی حقوق بشر به اختصار به این مسائل پرداختیم.

فصل ۳، ۴ و ۵ خواننده را با نظامهای منطقه‌ای اروپایی، آمریکایی و آفریقایی حقوق بشر آشنا نموده و در حد لزوم، کنوانسیونها و نهادهای حقوق بشری آنها مورد

تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

با اینکه حقوق بشر دوستانه (HUMAN ITARIAN LAW) شعبه‌ای جدا از حقوق بشر به حساب می‌آید، ولی به لحاظ ارتباطی که با حقوق بشر دارد و به اعتباری، زمینه‌ساز حقوق بشر بوده است، بحث مختصری پیرامون آن و نظام بین‌المللی که هم‌اکنون تحت این عنوان اجرامی شود را لازم دانستیم و لذا فصل ۶ به نحو اختصار به این مهم پرداخته است.

باتوجه به نقش مهم و روزافزون سازمانهای غیردولتی و نهادهای ملی در زمینه حقوق بشر، در فصل هفتم به این موضوع اشاره نمودیم.

فصل هشتم، اشاره‌ای کلی به دیدگاه اسلامی و بینش دینی در زمینه حقوق بشر دارد و اعلامیه‌های حقوق بشر اسلامی و فعالیت‌های بعمل آمده در جهت استقرار یک نظام حقوق بشر اسلامی را مورد بررسی قرار داده است.

وسرانجام، فصل نهم با عنوان: جمهوری اسلامی ایران و نظام بین‌المللی حقوق بشر، به بیان نوع برخوردو تلقی نظام جمهوری اسلامی ایران با موازین شناخته شده جهانی حقوق بشر و نقاط مشترک و مورد اختلاف و تعهدات جمهوری اسلامی ایران نسبت به اسناد بین‌المللی حقوق بشر پرداخته است.

امید است این نوشته ناچیز، مفید افتاد و خدمتی به ارتقاء حقوق بشر و حمایت از حقوق انسانی، به حساب آید. تذکر خطاهای و نقصانها و دادن رهنمودهای سازنده از سوی افراد نکته‌سنگی که زحمت مطالعه کتاب را برخود هموار می‌کنند، موجب سپاس فراوان است.

برخود لازم می‌دانم از همکاران دانشگاهی که از نظریاتشان استفاده نمودم و برادران وزارت امور خارجه مخصوصاً نمایندگی‌های ژنو و نیویورک که در دستیابی به اسناد و انتشارات سازمان ملل مساعدت نمودند، تشکر نمایم.

من الله التوفيق و عليه التكلال

حسین مهرپور - بهار ۱۳۷۷

چنانکه در پیشگفتار نیز اشاره شد، منظور از نظام بین‌المللی حقوق بشر، نظام حقوقی است که از افراد و گروه‌ها در برابر تجاوز دولتها نسبت به حقوق شناخته شده بین‌المللی آنها حمایت می‌کند. یعنی هدف از آن، حمایت حقوقی از افراد و گروه‌هایی است که حقوق و آزادیهای اساسی آنها که در اسناد بین‌المللی یا عرف بین‌المللی تضمین شده است، به وسیله دولتها بیشان نقض می‌شود و رعایت نمی‌گردد و بدین ترتیب، می‌توان این نظام حقوقی را شاخه‌ای از نظام حقوق بین‌الملل دانست که هدف آن حمایت بین‌المللی از حقوق بشر است. به هر حال، برای بیان سابقه تاریخی این نظام حقوقی باید وضعیت آن را قبل از جنگ جهانی دوم بررسی کرد.